

Slots- og Kulturstyrelsen
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon +45 3395 4200
brv@slks.dk
www.slks.dk

CVR 34072191

22. juni 2016

Fastholdelse af fredningen af Løvhytteskuret i Fiolstræde 11

Afgørelse

Slots- og Kulturstyrelsen har besluttet ikke at ophæve bygningsfredningen af løvhytteskuret i gården til Fiolstræde 11, matr.nr. 209, Klædebo Kvarter, Københavns Kommune.

Beslutningen er truffet efter § 8, stk. 2, i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger.

Baggrund

Slots- og Kulturstyrelsen underrettede jer i brev af 24. februar 2016 om Det Særlige Bygningssyns udtalelse herom.

Slots- og Kulturstyrelsen har modtaget følgende bemærkninger hertil:

Københavns Kommunes teknik- og miljøforvaltning skriver i mail af 29. marts 2016, at [afdelingen for] "Byens Udvikling er enig med Bygningssynets vurdering".

Københavns Museum finder i mail af 3. juni 2016, at løvhytteskuret "er en unik bygning, der repræsenterer den jødiske minoritets kulturhistorie i København og i Danmark". Ifølge oplysninger fra Dansk Jødisk Museum findes der ikke andre tilsvarende løvhytter bevaret i Danmark, og Københavns Museum mener derfor, at bygningsfredningen har national betydning og bør fastholdes. Dansk Jødisk Museum har endvidere oplyst, at det er et særsyn, at løvhytten overhovedet er bevaret, fordi de ofte er temporært opsatte i den tid, højtiden (sukkot) varer. "Begge museer finder det vigtigt, at den jødiske kulturarv i Danmark *bevares i Danmark*, og at det i dag er meget væsentligt at formidle en 400-årig minoritets historie i Danmark."

Københavns Museum er opmærksom på, at den manglende brug af løvhytten naturligvis øger bygningens sårbarhed, men finder ikke, at dette forhold anfægter bygningens enestående kulturhistorie. Desuden har løvhytten med sin placering i Fiolstræde kun kort afstand til andre jødiske bygningsanlæg.

”Københavns Museum støtter hermed Det Særlige Bygningssyn i at Løvhytteskurs kulturhistoriske fredningsværdier fortsat er tilstede og vil kunne opretholdes. Museet anbefaler derfor også at der findes en løsning for bygningens fortsatte forbliven i Danmark.”

Advokat Ole Hjorth og tidl. overrabbiner Bent Lexner fremsætter i mail af 3. juni 2016 en række overvejelser på ejers vegne:

- Løvhytten benyttes ikke længere, og ejer bor i udlandet
- Der er ikke umiddelbart adgang til gården, som er aflåst af sikkerhedsmæssige og hygiejniske grunde
- Løvhytten er i dårlig stand, og der er ikke økonomiske midler til den nødvendige istandsættelse, som forventes at ville koste over 250.000 kr., idet der skal støbes nyt betonfundament og -gulv
- Løvhytten vil være en væsentlig forhindring for et fælles projekt med naboejendommen, ”Nyt liv til jeres gård”.

Slots- og Kulturstyrelsen anmodes på den baggrund om at ophæve fredningen. Såfremt dette ikke kan imødekommes, anmodes Slots- og Kulturstyrelsen om at overveje ejers ønske om, at løvhytten overføres til Israel, hvor den vil kunne få en placering i det anerkendte Israel Museum, som også vil bekoste istandsættelsen.

Sekundært vil ejer foretrække, at løvhytten evt. flyttes til Krystalgade 12 i gården knyttet til Synagogen, hvor mange mennesker vil få glæde af at se den som et interessant minde om jødisk liv i København. Synagogen har dog ikke mulighed for at betale for istandsættelsen uden tilskud fra Slots- og Kulturstyrelsen.

Slots- og Kulturstyrelsen har følgende kommentarer hertil:

Styrelsen tager bemærkningerne fra Københavns Kommune og Københavns Museum (med bidrag fra Dansk Jødisk Museum) til efterretning og noterer sig, at alle støtter en fortsat fredning af løvhytten. Styrelsen bemærker endvidere Københavns Museums anbefaling af, at der findes en løsning for bygningens fortsatte forbliven i Danmark.

Slots- og Kulturstyrelsen er helt opmærksom på de forhold, som Ole Hjorth og Bent Lexner påpeger i deres høringssvar: at løvhytten i mange år har været ubenyttet, at dens vedligeholdelsestilstand er dårlig, og at fri og offentlig adgang til gården vil være en umulighed.

Det er imidlertid Slots- og Kulturstyrelsens opfattelse, at løvhytten repræsenterer en så væsentlig kulturarv af national betydning, at den skal forblive fredet.

Ifølge bygningsfredningsloven skal en fredet bygning af ejeren eller brugeren holdes i forsvarlig stand, herunder tæt på tag og fag, jf. § 9. Kulturarvsstyrelsen (nu: Slots- og Kulturstyrelsen) har i 2010 finansieret en opmåling og undersøgelse af løvhytten med henblik på istandsættelse. Udgifterne til istandsættelsen blev da estimeret til ca. 120.000 kr. inkl. moms. Styrelsen har senest i 2014 erklæret sig positiv over for at give tilskud til restaurering af løvhytten, hvilket naturligvis fortsat gælder. Det forudsætter imidlertid, at ejer indhenter et tilbud på istandsættelsen og indsender det til Slots- og Kulturstyrelsen sammen med en ansøgning om tilladelse til byggearbejderne.

Med hensyn til ønsket om at flytte løvhytten væk fra Fiolstræde 11 har styrelsen i 2014 oplyst, at vi ikke vil være afvisende over for en anden placering inden for Danmarks grænser. Der er således fortilfælde for, at fredede bygninger er blevet flyttet og samtidig har opretholdt deres fredning. Slots- og Kulturstyrelsen anerkender derfor, at en ny placering i gården bag den fredede Synagoge i Krystalgade kan være en løsning for at bevare løvhytten i en meningsfuld sammenhæng og i et vist omfang gøre den offentligt tilgængelig.

En evt. flytning af løvhytten vil imidlertid kræve, at der udarbejdes et projekt for nedtagning og genopførelse/istandsættelse af bygningen, og at de fornødne midler til gennemførelse af projektet er til stede. Et evt. kommende projekt skal desuden forelægges for Det Særlige Bygningssyn til udtalelse.

Slots- og Kulturstyrelsen indgår gerne i konkrete drøftelser om istandsættelse og evt. flytning af løvhytten. Styrelsen kan derimod ikke gå ind på forslag om at flytte en fredet bygning til udlandet.

Begrundelse

Slots- og Kulturstyrelsen finder, at det jødiske løvhytteskur i gården bag det fredede forhus på Fiolstræde 11, Københavns Kommune, i høj grad har de kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fortsat fredning.

Løvhytteskuret er opført i begyndelsen af 1900-tallet og har indtil ca. 1980 været anvendt af den samme familie ved fejringen af den årlige jødiske løvhyttefest. Træbygningen udmærker sig ved sin høje alder og sin avancerede konstruktion, hvor taget kan hejses op ved hjælp af et wiretræk, således at der gennem et dække af palmeblade er frit udsyn

til stjernehimmelen, som traditionen foreskriver det. Dertil kommer, at bygningen er både solid og velbygget.

Løvhytteskuret er et væsentligt vidnesbyrd om jødisk liv og kultur i København. Trods sin ydmyge fremtræden supplerer løvhytten de øvrige fredninger af jødiske bygninger og anlæg: Synagogen i Krystalgade, blot ca. 100 m derfra, samt begravelsespladserne i København og Fredericia.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler til overvejelse, at offentligheden under kontrollerede former får adgang til at se løvhytten, f.eks. i forbindelse med byvandring eller den københavnske Kulturnat.

Klagevejledning

I kan klage over beslutningen til kulturministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, I har modtaget dette brev.

Klagen skal sendes til Slots- og Kulturstyrelsen, der sender klagen videre til kulturministeren sammen med sagens øvrige materiale.

Klager indsendt inden fristens udløb har opsættende virkning for afgørelsen.

Offentlig bekendtgørelse

Slots- og Kulturstyrelsen vil foretage offentlig bekendtgørelse af beslutningen på sin hjemmeside, www.slks.dk.

Har I spørgsmål, er I velkomne til at kontakte os.

Venlig hilsen

Kathrine Lehmann
Konst. enhedschef